

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag avseende en kommunikationssatsning om antibiotikaresistens

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Folkhälsomyndigheten att identifiera de faktorer som är relevanta för att nå fram med budskap om antibiotika och dess användning till särskilt svårnådda grupper. Syftet är att detta ska leda fram till metoder och paket av budskap och kommunikationsvägar som ska kunna användas på bred nationell basis. Paket ska kunna utgöra ett komplement till de kommunikationssatsningar som i dag drivs av landstingen kring antibiotikaanvändning

Folkhälsomyndigheten får för uppdragets genomförande använda 1 200 000 kronor under 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 09, anslaget 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagspost 14 Patient-säkerhet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition ska ske senast den 31 oktober 2014. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 15 februari 2015. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Folkhälsomyndigheten ska i ärendet samråda med Sveriges Kommuner och Landsting och Socialstyrelsen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 februari 2015. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Konsekvensen av den ökande resistensen i kombination med svårigheten att få fram nya antibiotika gör att vi tvingas skapa ett nytt förhållnings-sätt till antibiotika där en medvetenhet om att användningen måste begränsas till när antibiotika verkligen gör nytta måste skapas globalt,

inom alla sektorer och inom hela samhället. Detta för att skapa en så långsam resistensutveckling som möjligt och därmed förlänga livslängden på befintliga liksom kommande antibiotika. Detta nya förhållningssätt innebär ett paradigmskifte som nu måste permanentas för all framtid inom professionen och i befolkningen.

En semikvantitativ analys utförd av Smittskyddsinstitutet under 2012 visar att förskrivare i Sverige bedömer det att vara av stort värde för mötet mellan patient och läkare att patienten har en god kunskap om antibiotikaresistensproblematiken. Ett viktigt komplement, till det stöd vården och förskrivare bör erhålla för att förskriva antibiotika på ett klokt och patientsäkert sätt, är därför att skapa en hög kunskap och medvetenhet om antibiotikaresistensproblematiken hos allmänheten. Denna slutsats stöds också av att flera internationella studier som visar att koordinerade kommunikationsinsatser som vänder sig till både läkare (sjukvårdspersonal) och allmänhet och som är långsiktigt planerade och löper under flera år är de som har den bästa effekten på den faktiska förskrivningen av antibiotika.

Resultaten av en kvantitativ undersökning hos allmänheten visar att det finns en upplevd hög kunskap om antibiotika och antibiotikaresistens. Undersökningen visar dock att det finns kunskapsbrister när det gäller vid vilken typ av infektioner som antibiotika hjälper. Resultat från en kompletterande kvantitativ intervjuundersökning riktad mot unga vuxna (18 – 29 år) och vuxna (30 – 65 år) födda utomlands, visar att många i dessa grupper har dåliga kunskaper om när antibiotika är till nytta vilket antas leda till en ojämlikhet vad det gäller antibiotikaanvändning i dessa grupper jämfört med andra.

Europaregionen vid Världshälsoorganisationen (WHO-EURO) har tagit fram en metodologi kallad Tailoring Immunization Programmes (TIP) som bygger på en metod för att komma i kontakt med och överbrygga hinder för vaccination i svårnådda grupper. Folkhälsomyndigheten har tidigare goda erfarenheter från att implementera detta arbete i samverkan med WHO gentemot utvalda målgrupper i Sverige. Tillsammans med AMR-teamet vid WHO - EURO har Nederländerna (RIVM) startat upp ett projekt där samma metod har anpassats för att nå målgrupper för antibiotikaprogram, nu kallat Tailoring Antimicrobial Resistance Programmes (TAP) och Storbritannien diskuterar också möjligheterna att pilottesta metoden under detta år.

Tillsammans med WHO-EURO och med tillvaratagande av de erfarenheter som Folkhälsomyndigheten har av implementering av TIP föreslås att ett motsvarande projekt genomförs med syfte att identifiera de specifika faktorer som är av relevans för att nå fram med budskap kring adekvat användning av antibiotika till grupper som vanligtvis är svåra att nå, med särskilt fokus på vuxna födda utomlands. En metod samt ett paket av budskap, kommunikationsvägar och material designas och testas för

att sedan kunna användas på bred nationell basis av exempelvis landstingen som komplement till de kampanjer kring rationell antibiotikaanvändning som idag drivs.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Stefan Karlsson

Kopia till

Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Kammarkollegiet
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting